

OGÓLNE ZASADY PRYZNAWANIA USŁUG OPIEKUŃCZYCH

1. Zasady przyznawania usług opiekuńczych

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby starszej, jej sytuacji rodzinnej, sprawności psychofizycznej, jak również możliwości wsparcia i udzielenia pomocy ze strony rodziny i środowiska.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przyznaje się na wniosek osoby zainteresowanej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania na podstawie decyzji administracyjnej określającej ich zakres, wymiar godzin pracy opiekunek i wysokość odpłatności.

Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy (rodzinny) w przeciągu dwóch tygodni od zgłoszenia ustnego lub pisemnego wniosku o przyznanie usług opiekuńczych i wymaga następujących dokumentów:

- 1) dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość wnioskodawcy – do wglądu,
- 2) kserokopia dowodu otrzymania renty lub emerytury, zasadniczo z miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku (oryginał do wglądu),
- 3) dokumenty potwierdzające sytuację finansową wnioskodawcy,
- 4) oryginał zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia uzasadniającego konieczność pomocy w formie usług opiekuńczych,
- 5) w razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową i materialną, które określa pracownik socjalny,

Również ustala imiona i nazwiska, adresy zamieszkania osób zobowiązanych do alimentacji oraz zakres pomocy udzielanej przez te osoby. Odmowa złożenia oświadczenia jest podstawą wydania decyzji o odmowie przyznania świadczenia. Osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych jest wyczerpująco informowana na temat zasad ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ciągu 30 dni od otrzymania zgłoszenia zapotrzebowania na usługi opiekuńcze wydaje decyzję administracyjną (na piśmie) o przyznaniu - bądź nie – tej formy pomocy.

Pamiętajmy, że Ośrodek Pomocy Społecznej będzie kierował się zasadą, że osoba wymagająca opieki i pomocy w pierwszej kolejności powinna oczekiwać jej od najbliższych.

Co mogą obejmować usługi opiekuńcze?

1. Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych.
2. Podstawowa opieka higieniczna.
3. Zalecona przez lekarza pielęgnacja oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem osobie starszej, która w tym zakresie wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.

Świadczeniobiorca ponosi z tytułu korzystania z usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych odpłatność ustaloną w zależności od posiadanego dochodu.

Odpłatność za usługi i specjalistyczne usługi opiekuńcze ustala się zgodnie z poniższą tabelą:

Dochód na osobę w % w stosunku do kryterium dochodowego określonego ustawą	Odpłatność za 1 godzinę	
	Osoba samotnie gospodarująca	Osoba w rodzinie
do 150%	nieodpłatnie	nieodpłatnie
powyżej 150% do 190%	10%	12%
powyżej 190% do 230%	15%	18%
powyżej 230% do 270%	20%	24%
powyżej 270% do 310%	25%	30%
powyżej 310% do 350%	30%	40%
powyżej 350% do 390%	35%	50 %
powyżej 390% do 430%	40%	60%
powyżej 430% do 470%	60%	70%
powyżej 470% do 500%	80%	90%
powyżej 500%	100%	100%

Koszt 1 godzinny usług opiekuńczych ustala się, jako równowartość 1,6% najniższej emerytury brutto ogłoszonej w Ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych ustala się, jako równowartość 1,8% najniższej emerytury brutto ogłoszonej w Ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby zobowiązanej do odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, lub na wniosek członka rodziny tej osoby i za jej zgodą albo na wniosek pracownika socjalnego, osoba zobowiązana do odpłatności może zostać częściowo lub całkowicie zwolniona z ponoszonych opłat na czas określony, jeśli występuje, co najmniej jedna z następujących sytuacji:

- 1) konieczność sprawowania opieki w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w gospodarstwie domowym na rzecz więcej niż jednej osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) korzystanie, z co najmniej dwóch rodzajów usług – usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) konieczność ponoszenia opłat przez osobę zobowiązaną do odpłatności za pobyt członka rodziny w jednostce pomocy społecznej, placówce wychowawczej lub rehabilitacyjnej;
- 4) konieczność zabezpieczenia świadczeniobiorcy w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w wysokim wymiarze, powodującym, iż odpłatność za te usługi zagraża egzystencji świadczeniobiorcy samotnie gospodarującego lub świadczeniobiorcy w rodzinie;
- 5) ponoszenie stałych, niezbędnych i uzasadnionych wydatków, których wysokość zagraża egzystencji świadczeniobiorcy, związanych z procesem leczenia, w tym z koniecznością rehabilitacji, zakupu leków, artykułów higienicznych lub pielęgnacyjnych, stosowaniu określonej diety, po przedstawieniu dowodów zakupu lub opłat;

oraz rachunek stanowiący podstawę do wypłaty wynagrodzenia, należy dostarczyć w terminie do 5-go dnia następnego miesiąca. Rozliczenie za miesiąc grudzień danego roku, należy dostarczyć w terminie do 28 grudnia.

2. Harmonogram specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy opracować i dostarczyć Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Chocianowie w terminie do 5-go dnia miesiąca, którego harmonogram dotyczy. Pierwszy harmonogram należy opracować i dostarczyć Zamawiającemu w terminie do 7 dni, od dnia rozpoczęcia świadczenia usług.
3. Diagnoza sytuacji świadczeniobiorcy, którą należy sporządzić w terminie do 7 dni od dnia rozpoczęcia świadczenia usług. Kolejną diagnozę sytuacji świadczeniobiorcy należy sporządzić raz na 6 miesięcy.
4. Indywidualny plan pracy, który należy sporządzić 1 raz na miesiąc. Pierwszy plan pracy należy sporządzić w terminie do 7 dni od dnia rozpoczęcia świadczenia usług. Następne plany pracy należy sporządzać i dostarczać Zamawiającemu w terminie do 5-go dnia każdego miesiąca.
5. Sprawozdanie półroczne należy opracować i dostarczyć Zamawiającemu w terminie 5 dni roboczych po upływie okresu sprawozdawczego.

4. Kontrola i monitoring

Monitoring i ewaluacja usług prowadzona jest przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Chocianowie. Pracownik zajmujący się usługami opiekuńczymi w zależności od potrzeb monitoruje środowiska, w których świadczone są usługi opiekuńcze przez opiekunki lub terapeutów i na bieżąco rozwiązuje zgłaszane potrzeby podopiecznych.

W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dodatkowo Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Chocianowie lub osoba przez niego upoważniona, dokonuje okresowej kontroli realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w miejscu ich realizacji. Kontrola przeprowadzana jest, co najmniej 1 raz na 6 miesięcy i planowana jest na podstawie harmonogramu realizacji usług opiekuńczych dostarczonego przez Wykonawcę. W trakcie kontroli sprawdza się fakt obecności Wykonawcy realizującego usługi, czas przebywania w środowisku, a także jakość i sposób realizacji świadczonych usług, uwzględniając przy tym opinię odbiorcy usług, o ile możliwość wyrażenia opinii nie jest utrudniona z powodu stanu zdrowia. Celem okresowej kontroli realizacji usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest ocena ich realizacji pod kątem oczekiwań świadczeniobiorcy i pożądaných cech usług. Z przeprowadzonej kontroli sporządzana jest notatka służbowa.

Co najmniej dwa razy do roku pracownicy socjalni przeprowadzają u osób objętych usługami opiekuńczymi ankietę monitorującą (załącznik nr 9). Pracownik socjalny informacje uzyskane w trakcie wizyty monitorującej oraz sporządzone w jej trakcie dokumenty przekazuje kierownikowi Ośrodka. Wnioski wynikające z monitoringu świadczenia usług mogą stanowić podstawę do korekty wymiaru i zakresu świadczonych usług opiekuńczych, a także wystąpienia do realizatora usług o wprowadzenie zmian w sposobie ich realizacji.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Hanna Szulc
Specjalista Organizacji Pomocy Społecznej

Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych w zależności od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej obejmuje:

- Utrzymanie czystości w pokoju osoby wymagającej usług poprzez bieżące porządki,
- mycie okien w mieszkaniu (2 razy w roku) u osób bez rodziny,
- dokonywanie zakupów art. spożywczych i innych w sklepie najbliższym miejsca zamieszkania niezbędnych do codziennej egzystencji podopiecznego,
- pomoc w przygotowaniu posiłku wyłącznie dla podopiecznego lub dostarczanie posiłku gotowego do domu,
- palenie w piecu, przynoszenie opału maksymalnie 5 kg jednorazowo u osób bez rodziny,
- wnoszenie nieczystości,
- zwracanie uwagi na stan techniczny posiadanego przez podopiecznego sprzętu, wyposażenia itp. i w uzgodnieniu z podopiecznym zalecenie jego konserwacji i napraw,
- załatwianie innych spraw np. opłacanie świadczeń za czynsz, gaz, światło, telefon, RTV i innych.

Pomoc w zakresie podstawowej opieki higienicznej w zależności od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej obejmuje:

- pomoc przy kąpieli osobom niepełnosprawnym (chodzącym) w tym czesanie, ubieranie, obcinanie paznokci;
- mycie osoby sprawnej ruchowo w łazience: prysznic/wanna/miska
- mycie osoby obłożnie chorej (leżącej) na łóżku chorego;
- zmiana bielizny osobistej i pościelowej według potrzeb klienta;
- pranie bielizny osobistej i pościelowej u osób samotnych;
- przesłanie łóżka osoby wymagającej usług opiekuńczych,
- układanie chorego na łóżku,
- pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zmiana pampersów w razie stosowania,
- dbanie o czystość bielizny pościelowej.

Pomoc w zakresie zalecanej przez lekarza pielęgnacji oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktów z otoczeniem w zależności od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej obejmuje:

- pomoc w dotarciu do najbliższego zakładu opieki zdrowotnej lub zamówienie wizyty lekarskiej i pielęgniarskiej domowej, utrzymanie stałego kontaktu z lekarzem rodzinnym;
- realizacja recept lekarskich na koszt klienta;
- zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń;
- dozowanie leków zgodnie z zaleceniami lekarza według rozpisanego dawkowania;
- powiadomienie rodziny, lekarza, pracownika socjalnego o istotnych zmianach wskazujących na pogorszenie stanu zdrowia klienta;
- organizowanie i podtrzymywanie kontaktów sąsiedzkich i rodzinnych;
- zamawianie wizyt duchownych u osób samotnych;
- podtrzymywanie osób starszych w ich samodzielności i sprawności.

Powyższe zadania realizują opiekunki w zakresie określonym przez Ośrodek Pomocy Społecznej (załącznik Nr 1) od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30.

2. Odpłatność

Rada Miejska w Chocianowie w dniu 14 maja 2020 r. podjęła Uchwałę Nr XXVI.163.2020 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

6) ponoszenie udokumentowanych wydatków związanych z zapewnieniem świadczeniobiorcy dodatkowej opieki;

7) zdarzenie losowe (np. pożar, powódź lub inne zdarzenie powodujące straty finansowe).

Okres, za jaki odpłatność może być obniżona, lub świadczeniobiorca może być zwolniony z ponoszenia odpłatności za przyznane świadczenie nie może być jednorazowo dłuższy niż 6 miesięcy.

Należność za usługi opiekuńcze świadczeniobiorca wpłaca na konto Ośrodka Pomocy Społecznej w Chocianowie w terminie do 25-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym usługa została wykonana.

W przypadku śmierci świadczeniobiorcy, zaprzestaje się dochodzenia zwrotu odpłatności za usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze w miesiącu, w którym nastąpił zgon.

3. Dokumentacja świadczenia usług

W fazie organizacji i realizacji usług opiekuńczych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chocianowie dla opiekunek stosuje się:

1. Miesięczne karty pracy u danej rodziny (załącznik nr 2)
2. Zbiorczy harmonogram w danym okresie świadczenia usług opiekuńczych przez opiekunki u rodzin objętych usługami opiekuńczymi (załącznik nr 3)

W fazie organizacji i realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chocianowie dla terapeutów wykonujących ww. usługi stosuje się:

1. Zbiorczy harmonogram w danym okresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez terapeutę u świadczeniobiorcy (załącznik nr 3).
2. Miesięczne karty pracy terapeuty świadczącego specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi u danego świadczeniobiorcy (załącznik nr 4).
3. Harmonogram specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (załącznik 5), który może być sporządzony na okres, na jaki zostanie przyznane świadczenie i powinien zawierać informacje, w które dni tygodnia, w jakich godzinach będą wykonywane czynności w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zasady zmiany Harmonogramu realizacji usług:

a) Dopuszcza się w szczególnych okolicznościach (np. załatwianie spraw urzędowych, zamawianie wizyt lekarskich, kontakt z lekarzem w sprawach dotyczących zdrowia osoby objętej opieką) możliwość wykonywania usług w innym dniu i/lub innych godzinach niż zostało to określone w Harmonogramie realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, przy czym zmiana dni, w których realizowane są usługi może dotyczyć maksymalnie trzech dni w miesiącu. Każda zmiana w tym zakresie powinna być zaakceptowana przez osobę objętą specjalistycznymi usługami oraz przez osobę wyznaczoną przez Zamawiającego i odnotowana w Harmonogramie realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych wraz z uzasadnieniem zmiany.

b) W pozostałych sytuacjach zmiana Harmonogramu realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych możliwa jest po uzyskaniu przez Wykonawcę akceptacji osoby objętej usługami oraz zgody Zamawiającego.

4. Diagnoza sytuacji świadczeniobiorcy (załącznik nr 6).
5. Indywidualny plan pracy (załącznik nr 7).
6. Sprawozdanie półroczne zawierające opis podjętych działań i uzyskanych efektów / ocenę postępów oraz wnioski do dalszej pracy (załącznik nr 8).
7. Ankieta monitorująca (załącznik nr 9)

W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi terapeutom realizującym ww. usługi, ustala się następujące terminy sporządzania oraz dostarczania dokumentów Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Chocianowie:

1. Zbiorczy harmonogram w danym okresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez terapeutę, miesięczna karta pracy terapeuty świadczącego specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi u danego świadczeniobiorcy